

Wstęp

Pojęcie *nowoczesne zarządzanie finansami przedsiębiorstwa* jest często stosowane w literaturze i w praktyce, czasami jednak jest błędnie rozumiane. Ilekroć przedsiębiorstwo finansuje się innymi niż tradycyjne instrumenty finansowania, np. udziałami lub kredytami bankowymi, mówi się o nowoczesnym lub nowatorskim finansowaniu, które – z założenia – powinno być korzystne kosztowo, nie biurokratyczne i łatwo dostępne. Faktycznie zaś klasyczne instrumenty pozyskiwania kapitału, w zależności od związanego z nimi ryzyka, są coraz droższe; pozyskiwanie niezbędnych informacji jest coraz bardziej pracochłonne, a dostęp do tych instrumentów staje się coraz trudniejszy. Jedną z głównych przyczyn tych trudności jest Nowa Umowa Kapitałowa, zwana w skrócie Bazyleą II. Wprowadzone przez nią nowe uregulowania dotyczące zarządzania ryzykiem w instytucjach finansowych spowodowały zmianę sposobu działania rynków finansowych. Klasyczne wymagania dotyczące kredytów, mianowicie zabezpieczenie spłaty, odgrywają coraz mniejszą rolę. Bez ratingu – to znaczy bez oceny wydanej przez bank lub zewnętrzną agencję ratingową odnośnie do zdolności płatniczej przedsiębiorstwa lub innego obiektu ratingu – uzyskanie finansowania jest prawie niemożliwe. Dotyczy to zarówno finansowania kapitałem obcym, jak i pozyskiwania kapitału własnego ze źródeł zewnętrznych. O nowoczesnych formach finansowania umożliwiających obejście ratingu lub Bazylei II nie może być mowy. Podmiot, który jako alternatywę do kredytu chce wykorzystać sekurytyzację, faktoring, *private equity* lub inne podobne instrumenty musi również przedstawić potencjalnemu wierzycielowi notę ratingową lub inną ocenę swojej wiarygodności.

W książce omawiane są nowoczesne formy finansowania działalności przedsiębiorstw. Są one wprawdzie alternatywą do klasycznego kredytu lub

typowych udziałów, nie są jednakże korzystniejsze kosztowo, nie są wolne od biurokracji i nieskomplikowane, nie umożliwiają również obejścia nowych reguł kredytowania wynikających z wdrożenia Bazylei II. Implementacja Nowej Umowy Kapitałowej w systemie finansowym wymusiła pośrednio zmianę sposobu zarządzania finansami w podmiotach gospodarczych, przede wszystkim większe znaczenie ma tu zarządzanie ryzykiem.

W tytule książki występuje słowo *zarządzanie finansami*, a to oznacza, że przedmiotem rozważań jest nie tylko ewolucja w zakresie pozyskiwania kapitału, ale również w sposobie dysponowania i zarządzania środkami finansowymi, kształtowania struktury kapitału, płynności i elastyczności finansowej, możliwości i sposobów ograniczania ryzyka finansowego w przedsiębiorstwie.

Treść książki przygotowana została przez 12 autorów: pracowników Uniwersytetu Szczecińskiego, Politechniki Koszalińskiej, Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego w Katowicach oraz doktorantów, absolwentów Uniwersytetu Szczecińskiego, i przedstawiona w 12 rozdziałach.

Książka została pomyślana jako podręcznik dla studiujących nauki ekonomiczne, w szczególności finanse, finanse przedsiębiorstwa, finanse publiczne, finanse międzynarodowe, ekonomikę przedsiębiorstwa, ale i dla poznających inne kierunki nauczania oraz dla doradców przedsiębiorstw koncentrujących się na pośrednictwie finansowym i dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą lub już prowadzących taką działalność. W sposób szczególny książka ta może być przydatna dla osób zarządzających najmniejszymi podmiotami gospodarczymi.

Treść podręcznika i sposób przekazywania wiedzy przez autorów dostosowane zostały do potrzeb i możliwości właściciela samodzielnie zarządzającego przedsiębiorstwem. Wyniki badań różnych autorów prezentowane w literaturze wskazują, że najczęściej właściciel przedsiębiorstwa ma wykształcenie techniczne, a wielorakość zadań, które musi wykonywać, zarządzając przedsiębiorstwem, utrudnia mu studiowanie obszernych prac z zakresu finansów przedsiębiorstw, a to powoduje, że zrozumienie nowych tendencji w zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa oraz przyczyn tych zmian, wynikających szans i zagrożeń sprawia mu czasami spore trudności. Opracowanie niniejsze ma na celu zmniejszenie deficytu tej wiedzy, jaką odczuwa przedsiębiorca.

Układ książki został tak pomyślany, że ktoś kto potrzebuje szybkiej informacji odnośnie do określonego zagadnienia, np. sekurytyzacji, może bezpośrednio do niej sięgnąć bez konieczności studiowania pozostałych rozdziałów książki. Jednakże, kto chciałby zapoznać się z genezą zachodzących zmian,

poznać cele tych zmian, a także klasyczne instrumenty finansowania przedsiębiorstw, powinien sukcesywnie studiować całą książkę. Liczne przykłady zawarte w tym opracowaniu powinny ułatwić zrealizowanie tego zamierzenia. Nowe tendencje w zarządzaniu finansami łatwiej jest bowiem ocenić i zastosować, jeżeli zna się klasyczne zasady zarządzania.

Za wszelkie sugestie i uwagi krytyczne będę wdzięczna.

Mój E-mail: aurelia.bielawska@wzieu.pl

Aurelia Bielawska